

Povjesne laži su privremene

Autor Administrator
Saturday, 08 July 2017
Zadnja Promjena Saturday, 08 July 2017

Tvrditi ovo ili ono u vezi sa Titom, i ne samo sa njim, na ovim prostorima, oèekujuæi da æe te tvrdnje utjecati na promjenu zakovanih opredjeljenja, Sizifov je posao. Živimo u vremenima u kojima divlja nasilje nad mnogim povjesnim istinama. Razloga je više: Interesi najjaèih su moæniji od istina koje im ne odgovaraju, siledžije su nadvladale razumne, poštene i moralne. Dodvoravanje populizmu zaluðenih je najlakši i najsigurniji naèin da se opstane na vlasti. Uz sve to, oèigledno otklizavanje ka civilizacijskoj dekadenciji uspostavilo je nove sisteme vrijednosti koji prividno i privremeno daju za pravo povjesno poraženima. Tako se vraæaju na veliku scenu kao pobjednici. Ovo stanje koje je prekrilo planetu nije specijalitet samo ovdašnjih prostora i ne može trajati vjeèno. Povjesne laži su privremene, ma koliko živimo u postfaktièkoj eri u kojoj montirane laži nadvladavaju a ljudi im vjeruju. Povijesna istina ipak konaèno pobjeðuje. Jedna od storija iz kruga te »nove realnosti« i temeljem siledžijstva poraženih a danas samoproglšenih pobjednika, jeste i prièa o ulozi Josipa Broza Tita u istoriji dvadesetog stoljeæa. U toj istoriji, kao i uvijek, bilo je mnogo nezaobilaznih profitera koji su se svojevremeno, sebe radi, prislanjali uz proizvodnju mita o nadnaravnom voði. Kao što je danas meðu takvima ponajviše onih naknadno osviještenih koji o »kultu prevaranta« knjige pišu. Ipak, istine o velièini »dostojanstvenog revolucionara«, kako ga je nazvao davno »New York Times«, ili o »èovjeka kojemu je vijek dao za pravo«, kako je to kazao Jimmy Carter uz najveæu sahranu dvadesetog stoljeæa, izdržavaju i vrijeme i novu realnost, mada lakše i brže podaleko od ovih prostora nego tu, meðu nama. Doduše, na obraz je to nama ovdje. Onome ko je mali, niko pomoæi ne može. Tvrditi ovo ili ono u vezi sa Titom, i ne samo sa njim, na ovim prostorima, oèekujuæi da æe te tvrdnje utjecati na promjenu zakovanih opredjeljenja, Sizifov je posao. Treba li se uopšte baviti velikim povijesnim istinama o kojima presudnu prevagu donose jedan ili dva glasa nekog tamo »vijeæa« u nekom tamo gradu gdje je cijela stvar pitanje kvazi-politikantske igre dekadentnih poriva. Igraèi su ostrašæeni baštinici davno planetarno poraženih projekata s jedne, i veæine uglaðenih oportunistâ (èast nedovoljnim izuzecima) s druge strane. Preostala veæina se, eto »izdigla« iznad ove igre i superiorno šuti oèekujuæi da vidi kojem æe se pobjedniku prikloniti. Mora nekome, vazda. Stvar u ovom sluèaju nije u priklanjanju koje služi samo logici kako biti uz vlast. U pitanju je hoæe li se priznati ono što jeste povjesna istina pa spram toga do vijeka imati civilizacijski stav koji nam, navodno, pripada. Ili neæe jer, ko šiša civilizaciju, važno je anulirati pa i kompenzirati frustracije povjesnog gubitka kojemu se svjesno pripadalo. Ili ga nadrasti kao objektivnost pa iæi dalje u pravcu kojem mislimo da prirodno pripadamo. Za razliku od drugih. Josip Broz Tito jeste bio povjesna liènost i svijet mu to pamti. Najveæi dio meðu stanovnicima ovih prostora u toj je èinjenici dobitnièki participirao. To nije stvar današnje percepcije – koja se, naravno, ne može izbjeæi ni gurati pod tepih – veæ èinjenica koje se negiraju jer se tako sada može, ali i èinjenica koje æe se vratiti kao istina kad-tad. Uloga Tita u definiranju principa meunarodnih odnosa i politike nije formatirana tek izjavama relevantnih ljudi na svijetu o njemu, veæ povjesnim dogaðanjima koji se, i pored svih nastojanja, ne mogu negirati. Neka od njih, vjerovatno samo najbitnija, jesu: Liderstvo u borbi za osloboðenje od fašistièkog okupatora koju je priznao cijeli napredni svijet, ukljuèujuæi najznaèajnije sile antifašistièke koalicije. Tu èinjenicu danas možda i ponajviše doživljavaju kao povod za osvetu oni što su bili poraženi a u savezništvu sa fašistima i okupatorom. Nakon vojne pobjede i svrstavanja na znaèajno mjesto meðu pobjednicima, kao povjesni dobitak uknjiženo je, prvo, osloboðanje teritorija Istre, Dalmacije i drugih teritorija buduæe drzave te stvaranje te nove zajednice. I to je danas jedan od osnova mržnje poraženih i odbacivanja »prošlosti«. Nepristajanje na vazalstvo u Staljinovom svijetu, onda kada veæina drugih iz tog »jata« to nije mogla ni smjela, porodilo je novi ugled za jedne, a dugotrajni animozitet i nipodaštavanje kod drugih i vani ali i kod kuæe. Izlazak na meunarodnu scenu i definiranje principa za globalnu politiku i odnose u svijetu, podjednako zarad odbrane vlastite zemlje i prava »malih« na opstanak, bio je novi korak koji se danas pokušava obezvrijediti kroz nipodaštavanje Tita. Prvo konferencija u Kolombu 1954. sa isticanjem privrženosti osnovnim principima miroljubive koegzistencije: Uzajamno poštivanje terotorijalnog integriteta i suvereniteta; Uzajamno nenapadanje; Uzajamno nemiješanje u unutrašnje poslove; Jednakost i uzajamna korist; Miroljubiva koegzistencija… To su principi koje nemoæna meunarodna zajednica danas šutke napušta pod pritiskom sile i, naravno, ne može voljeti one koji su te principe davno istakli kao zajednièku zastavu. Ugled jaèa dalje konferencijom u Bandungu ’55. gdje je definirano protivljenje svakom vidu kolonijalizma ili neokolonijalizma. Slijedi Deklaracija o deset principa o zajednièkoj suradnji na Brionima ’56. koju su potpisali Tito, Nehru i Naser, a pet godina kasnije, ’61. godine, velikom zaslugom Josipa Broza, Prva konferencija nesvrstanih u Beogradu. Na politièku scenu svijeta hrabro stupaju do tada manje poznati lideri kao što su U Nu, Sirimavo Bandaranaike, Kwame Nkrumah, Džavaharlal Nehru, Sukarno, Makarios III, kralj Hasan II, Modibo Keita, Habib Burgiba… Dekolonizacija se kao požar širi svijetom, a ime Josipa Broza Tita ulazi u kuæe stotina miliona ljudi na planeti, posebno u Africi i Aziji. Decenijama kasnije osjeæao sam to po svijetu kao novinar zemlje umrlog, a slavljenog Tita. To shvataju i Zapad sa SAD-om na èelu i Istok sa SSSR-om. Ugled Tita postaje realnost a njegovo uvažavanje neophodnost pa i interes. Pokret nesvrstanih koji broji više od 120 drzava u Titovo doba doživljava trenutke najveæeg uvažavanja i respekta. I oni kojima ta »treæa sila« nije prirasla srcu znali su šta znaèi glasaèka mašinerija u UN-u koja je brojala više od dvije treæine ukupnog broja èlanica Svjetske organizacije. Za mnoge do tada sanjani proces dekolonizacije postaje nova politièka realnost i stvar nacionalnog digniteta. Na jubilarnom, 15. zasjedanju Opæe skupštine UN-a, na sastanku Tito, Naser, Nehru, Nkrumah i Sukarno trajno su obilježili poziciju Nesvrstanih u svjetskoj organizaciji. Jasna je bila poruka da se o svim bitnim svjetskim problemima mora raspravljati u UN-u. Šta je danas ostalo od tog principa, poznato je.

Relevantni analitièari iz svijeta, neoptereæeni našim aktuelnim »èaršijsko-politièkim« nadigravanjima u tumaèenju povijesti, pa i lociranjima Tita u toj povijesti spram lokalnih strasti i interesa, ukazivali su decenijama na znaèaj ocjena stanja u svijetu koje je iznosio tadašnji jugoslavenski predsjednik. Upeèatljiv je njegov tekst objavljen 1957. u amerièkom magazinu »Foreign Affairs« pod naslovom »O odreèenim aktuelnim meðunarodnim pitanjima«, na koji se poziva dvadeset godina kasnije »Newsweek«. Uz oèigledno divljenje spram ocjena stanja u svijetu i predviðanja buduænosti napisanih dvije decenije ranije, kaæe se da tekst kao da je tek napisan! Lepeza tema o kojima je sudio Tito širila se od porijekla tenzija u svijetu, o odnosu izmeðu velikih sila ne štedeæi ni SAD ni Sovjetski savez, o vojnim bazama na Bliskom istoku i u Aziji, potencijalnim izvorima terorizma, raketnom štitu u Evropi ili Južnoj Koreji, odnosima NATO-a i Varšavskog pakta, o moguænostima globalnog sukoba, nezavisnosti i neutralnosti…Moæe li se o èovjeku dugoroènih vizija koje su bezmalo bez ostatka pretakane u stvarnost kroz veliki pokret koji je bitno utjecao na Ujedinjene narode govoriti danas posprdno ? Istorija æe pokazati, prije ili kasnije da ne moæe. I da se oni koji to ne vide i ne mogu da vide iz pozicije vlastitih gabarita i kapaciteta, zapravo sprdaju na vlastiti raèun.Ovdje, u krajnjoj liniji, nije Tito u pitanju. On je u povijesti veæ obezbijedio svoje mjesto bez obzira na to hoæe li ono biti potvrðeno prije ili kasnije. Posebno od onih što to iz perspektive vlastitih potencijala u prosuðivanju svijeta i sebe u njemu mogu ili ne da dosegnu. Storiija o trgu i imenu Josipa Broza je storiija o onima koji nisu u stanju da procijene sebe. Nije problem privremeno »pobijediti« mrtvog Tita. On je odavno tamo gdje mu ne mogu ništa, jer je povijest odredila tako kako jeste.Problem je malih kako da pobijede sebe misleæi da su u odluèujuæoj borbi s njim. A nisu. Ta je borba odavno završena. Suviše je ulica i trgova na svijetu, i mimo ovoga ovdje, sa trajno njegovim imenom. I ljudi koji imaju jasnu ideju o znaèenju tog imena.Zlatko DizdareviæNovi List/BHMagazin 8.7.2017.

#JosipBrozTito #antifašizam #antifascism